

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Euroopan unionin trooppisen tonnikalalaivaston tilanne ja haasteet” (valmisteleva lausunto)

(2011/C 48/05)

Esittelijä: **Gabriel SARRÓ IPARRAGUIRRE**

Unionin puheenjohtajavaltio Espanja päätti 20. tammikuuta 2010 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 304 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta

Euroopan unionin trooppisen tonnikalalaivaston tilanne ja haasteet (valmisteleva lausunto).

Asian valmistelusta vastannut ”maatalous, maaseudun kehittäminen, ympäristö” -erityisjaosto antoi lausuntonsa 31. elokuuta 2010.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 15.–16. syyskuuta 2010 pitämässään 465. täysistunnossa (syyskuun 15. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon äänin 118 puolesta ja 1 vastaan 2:n pidättyessä äänestämästä.

1. Päätelmät

1.1 ETSK katsoo, että yhteisön järjestelmän edellyttämät korkeat sosiaaliset, terveys-, elintarviketurvallisuus- ja ympäristövaatimukset sekä oikeudelliset, merenkulun turvallisuutta, hyvää hallintoa ja valvontaa koskevat standardit ovat erinomainen esimerkki kalavarojen järkiperaisestä ja kestävästä hyödyntämisestä.

1.2 Edellä mainittujen periaatteiden noudattaminen tuo tosin lisähintaa tuotteelle, jonka on kilpailtava sellaisten muiden maiden tuotannon kanssa, joiden vaatimustaso kaikkien kyseisten näkökohtien osalta on löyhempi. EU:n on edelleen pyrittävä siihen, että maailman muut laivastot noudattavat kaikkia näitä seikkoja, eli saatettava muut toimijat ylhäältä käsin samalle tasolle asettamalla viitteeksi unionin standardin.

1.3 Komitea katsoo, että unionin trooppisen tonnikalasektorin suurin haaste on alan selviytyminen unionin ulkopuolisten maiden laivaston aiheuttamasta epäoikeudenmukaisesta kilpailusta ja EU:n itsensä luomista tiukoista oikeuspuitteista.

1.4 Unionin kansainvälisenä haasteena on sellaisen vakaan lainsäädännön noudattaminen, jolla edistetään vapaata mutta rehtiä kilpailua. On ensiarvoisen tärkeää laatia yhdennetty, kaikilta osiltaan johdonmukainen unionin politiikka, jonka avulla pystytään säilyttämään unionin trooppisen tonnikala-alan kilpailukyky ja kestävyys kaikilla kolmella osa-alueella: taloudellisissa, sosiaalisissa ja ympäristönäkökohdissa, kuten asia on määritelty Rio de Janeirossa vuonna 1992 allekirjoitetussa biologista monimuotoisuutta koskevassa yleissopimuksessa.

1.5 Merirosvouksen osalta komitea kehottaa jäsenvaltioita ja neuvostoa ryhtymään tarkoituksenmukaisiin toimiin, jotta merirosvouksen torjumiseen Intian valtamerellä tähtäävän operatio Atalantan toimeksiannossa mainitaan erityisesti tonnikalalaivaston suojeleminen.

1.6 ETSK katsoo, että kalastuskumppanuussopimusten säilyttäminen on ensiarvoisen tärkeää unionin trooppisen tonnikalalaivaston toiminnan jatkuvuuden kannalta. Komitea kehottaa komissiota niin ikään laajentamaan tonnikalasopimusten verkostoa unionin laivaston tarpeiden mukaan ja harkitsemaan pikimmiten mahdollisuutta poiketa kalastuskumppanuussopimusten yksinoikeuslausekkeesta siten, että unionin laivasto voisi saada myös yksityisiä pyyntilupia, mikäli kalavarojen tila saatavissa olevien parhaiden tieteellisten tietojen perusteella sallii kalastuksen.

1.7 EU:n johtoasemalla alueellisissa kalastusjärjestöissä edistettäessä vastuullisen ja kestävä kalastuksen periaatteita on ratkaiseva merkitys, jotta kalavaroja ryhdytään hoitamaan asianmukaisesti kaikkialla maailmassa. Komitea katsoo, että unionin on lisättävä ponnisteluja tällä osa-alueella.

1.8 AKT- ja GSP+-etuuskohtelujärjestelmien säilyttäminen ilman sellaisia muutoksia, kuten Papua-Uuden-Guinean ja Fidzin tuotteille äskettäin myönnetty yleisalkuperäasema, mikä horjuttaa tonnikalan maailmanmarkkinoiden tasapainoa, on elintärkeää varmistettaessa unionin teollisuuden ja investointien säilyminen kolmansissa maissa. Komitea katsoo, että unionin tonnikala-alan mahdollisiin häiriöihin on varauduttava analysoimalla ja tarvittaessa soveltamalla Euroopan unionin ja Tyynenmeren valtioiden väliseen Tyynenmeren kalastuskumppanuussopimukseen sisältyviä valvonta- ja turvatoimenpiteitä.

1.9 Jotta unionin teollisuus pysyy kilpailukykyisenä, on ratkaisevan tärkeää säilyttää tonnikalalajosteilta perittävät unionin tullit. ETSK katsoo, että sekä WTO:n että EU:n kolmansien maiden kanssa käymien kauppaneuvottelujen puitteissa on pyrittävä saavuttamaan mahdollisimman hyvätasoinen suoja.

1.10 Edellä esitetyn perusteella ETSK katsoo, että unionin toimielinten on puolustettava yhteisön etuuskohtelun periaatetta. Komitea on niin ikään sitä mieltä, että unionin laivaston jalostusteollisuudelle luovuttamista trooppisista tonnikaloista maksettava korvaus olisi palautettava alkuperäiseksi, toisin sanoen 93 %:iin yhteisön viitehinnasta, sillä viime vuosina korvauksen arvo on laskenut huomattavasti, ja se on supistunut 87 %:iin tuotantohinnasta.

2. Euroopan unionin trooppisen tonnikalalaivaston nykytila

2.1 Espanja ja Ranska alkoivat pyytää tonnikalaa Euroopassa 1900-luvun puolivälissä tyydyttääkseen sisämarkkinoille tuotetta toimittavan säilyketeollisuuden kasvavan kysynnän. Pyynti oli aluksi rannikkokalastusta, jonka saaliina oli valkotonnikalaa (*thunnus alalunga*). Ajan mittaan ja tekniikkojen parantuessa kalastus laajeni etelään, jossa pyydettiin trooppisia tonnikalalajeja eli keltaevätonnikalaa (*thunnus albacares*), boniittia (*katsuwonus pelamis*) ja vähemmässä määrin isosilmätonnikalaa (*thunnus obesus*). Aluksi kalastettiin Ranskan, Espanjan ja Portugalin lähivesillä. Myöhemmin, 60- ja 70-luvulla, alukset suuntasivat Afrikan länsirannikolle, 80- ja 90-luvuilla Intian valtamerelle ja itäiselle Tyynellemerelle ja lopuksi 2000-luvun alussa läntiselle Tyynellemerelle.

2.2 EU:n nuotta-alusten harjoittama trooppisten tonnikalalajien pyynti on pelagista ja valikoivaa kalastusta. Sen kohteena ovat kolmen suurimman valtameren trooppiselle kaistaleelle keskittyvät suuret tonnikalaparvet. Saaliit pyydetään avomereltä tai kolmansien maiden talousvyöhykkeiltä.

2.3 Tonnikalat, joita arvostetaan suuresti niiden ravinto-ominaisuuksien vuoksi, kuuluvat kaikkialla maailmassa monien maiden perusravintoon. Niillä käydään vilkkaasti kauppaa, ja ne ovat pyyntiin, jalostukseen ja kauppavaihtoon osallistuville maille huomattava tulolähde.

2.4 Pääasiassa edellä mainittujen seikkojen vuoksi tonnikalanpyynti on tietyissä maissa erittäin tärkeä elinkeino. Maapallossa pyydetään nykyisin trooppista tonnikalaa kaikin pyyntitavoin yli neljä miljoonaa tonnia, joista nuottakalastuksen osuus on noin kaksi miljoonaa tonnia. Tonnikalakannat ovat hyödynnämisen näkökulmasta tarkasteltuina yleisesti ottaen hyväkuntoisia, ja kunkin valtameren alueellisilla kalastusjärjestöillä on asianmukaiset hoito-ohjelmat.

2.5 Unionin laivasto käsittää 54 pakastusalusta, jotka pyytävät tonnikalaa kierrenuotalla (34 espanjalaisalusta ja 20 ranskalaisalusta). Niiden yhteenlaskettu vuotuinen saalis on 400 000 tonnia, joka on noin 10 % maailman kokonaissaaliista.

2.6 Suurin osa aluksista pyytää saalista kansainvälisillä vesillä ja EU:n ja kolmansien maiden tekemien 13 kalastuskumppanuussopimuksen nojalla (sopimuksia on tehty Atlantilla 6, Intian valtamerellä 4 ja Tyynellämerellä 3).

2.7 Trooppisten tonnikalojen pyyntiin osallistuu 30 maata 580 aluksella, joiden kapasiteetti on 650 000 GT⁽¹⁾. Unionin 97 500 GT:n suuruisen kierrenuottalaivaston osuus aluksista on 9 % ja koko maailmassa nuotta-aluksilla pyydetystä tonnikalasta 15 %.

2.8 Trooppisten tonnikalojen tärkein pyyntialue on Tyyni valtameri, josta saadaan 67 % maailman saaliista. Seuraavaksi tulevat Intian valtameri (22 %) ja Atlantti (11 %).

2.9 Trooppisen tonnikalan pyyntiä hallinnoi neljä erityistä alueellista kalastusjärjestöä:

2.9.1 Kansainvälinen Atlantin tonnikalojen suojelukomissio ICCAT (*International Commission for the Conservation of Atlantic Tuna*), joka kattaa Atlantin valtameren ja sen sivumeret, kuten Välimeren. Järjestö on perustettu 1969.

2.9.2 Intian valtameren tonnikalakomissio IOTC (*Indian Ocean Tuna Commission*), joka kattaa Intian valtameren. Järjestö on perustettu 1997.

2.9.3 Amerikan trooppisten tonnikalojen suojelukomissio IATTC (*Inter-American Tropical Tuna Commission*), joka kattaa itäisen Tyynenmeren (Pohjois- ja Etelä-Amerikan alueen). Järjestö on perustettu 1949.

2.9.4 WCPFC:n alainen Länsi- ja Keski-Tyynenmeren tonnikalojen suojelukomissio (*Western and Central Pacific Tuna Commission*), joka kattaa Länsi- ja Keski-Tyynenmeren (Oseanian ja Aasian alueen). Järjestö on perustettu 2004.

2.10 Unionin laivastoa valvotaan monen eri kansallisen ministeriön ja Euroopan komission pääosaston alaisen hallintoelimen taholta. Voidakseen purjehtia EU:n jonkin jäsenvaltion lipun alla ja pitää tuotantoaan kaupan aluksen on täytettävä vetoisuus, runkoa, koneita, kylmälaitteita, aluksen varusteita, merikelpoisuutta, meripelastusta, työsuojelua, terveysviranomaisien pitämää rekisteriä, erityiskalastuslupia, eri pyyntimaissa hankittavia kalastuslupia, satelliittivalvontaa, aluksilla tapahtuvia tarkastuksia, sähköisen lokikirjan avulla tapahtuvaa pyynnin valvontaa, myynnin valvontaa jne. koskevat byrokraattiset vaatimukset. Mainittujen todistusten ja lupien säilyttäminen edellyttää vuosittaisiin uusimisiin ja säännöllisiin tarkastuksiin liittyvää päivittäistä hallinnointia, josta koituu enemmän rasitusta kuin millekään muulle maailman kalastuslaivastolle. Kaikki nämä vaatimukset lisäävät tuntuvasti unionin laivastojen toimintakustannuksia.

(1) Englannin *Gross Tonnage*, jolla mitataan aluksen bruttovetoisuutta.

2.11 Tonnikalaa pyytävien unionin kierrenuotta-alusten on täytettävä yhteisen kalastuspolitiikan määräykset, toisin kuin kolmansien maiden laivastojen. Kalastuspolitiikan periaatteiden lähtökohtana ovat vastuullinen kalastus, alueellisten kalastusjärjestöjen suositukset, terveys-, merenkulku-, turvallisuus- ja ympäristövaatimusten sekä työntekijöiden sosiaalista suojelua koskevien vaatimusten noudattaminen. Tästä koituu eurooppalaiselle varustamolle suuria kustannuksia, ja se heikentää kilpailukykyä sellaisten maiden aluksiin nähden, joissa ei sovelleta näitä velvoitteita tai niitä sovelletaan löyhemmin.

2.12 Unionin laivasto on viime vuosina kärsinyt lisäksi Intian valtamerellä merirosvouksen aiheuttamista ongelmista. Tonnikalaa pyytävät alukset harjoittavat oikeutetusti liiketoimintaansa, mutta niillä oleva miehistö on peloissaan ja tuntee itsensä turvattomaksi. Lisäksi vallitsevassa tilanteessa saaliit jäävät aiempaa pienemmiksi ja toimintakustannukset kohoavat, koska alusten on pidettävä yllä turvapalveluita.

2.13 Trooppisia tonnikalaloja käytetään pääasiassa säilyketeollisuudessa, jonka tuotantoa pidetään maailman suurimpana kalanjalostuksena. Euroopan markkinat ovat maailman suurimmat, ja niillä kulutetaan trooppisia tonnikalasäilykkeitä vuosittain 800 000 tonnia, joista yli puolet tuodaan kolmansista maista.

3. Unionin trooppisen tonnikalalaivaston kehitys

3.1 Unionin trooppinen tonnikalalaivasto on viidenkymmenen viimeisen vuoden aikana kulkenut käsi kädessä trooppista tonnikalaa jalostavan eurooppalaisen teollisuuden kanssa.

3.2 Tonnikalaa oli ensimmäinen kalastustuote, joka vapautettiin täysin yhteisön tullista jalostusteollisuuden suojelemiseksi. Silloinen Euroopan talousyhteisö otti käyttöön korvauksen, jolla aluksen omistajalle maksettiin erotus, joka jäi jäljelle, kun 93 %:sta vuosittain asetettua viitehintaa vähennettiin myyntihintaan. Kun prosenttiosuus myöhemmin laskettiin 87 %:iin, yhteisö ei enää viime vuosina ole maksanut eurooppalaisille alusten omistajille korvausta, joten järjestelmä on nykyisin jäänyt kaikilta osin tuloksettomaksi.

3.3 Unionin laivasto ja säilyketeollisuus ovat useiden vuosien ajan tukeneet kolmansien maiden talouskehitystä EU:n kappolitiikan puitteissa. Tässä mielessä Yaundén, Lomé ja Cotonoun sopimukset ovat tarjonneet vakaat puitteet AKT-maiden ja EU:n väliselle kauppavaihdolle. Myös GSP+ on edistänyt EU:n käymää kauppaa sen Keski-Amerikan ja Andien yhteisön kaupakumppaneiden kanssa.

3.4 AKT-maat voivat talouskumppanuussopimusten nojalla tuoda vapaasti unionin markkinoille tullitta trooppisista tonnikaloista peräisin olevia tuotteita (kokonaisina, fileinä ja säilykkeinä). Näiden ehtojen ansiosta unionin tonnikalan jalostusteol-

lisuus on tehnyt suoria investointeja Norsunluurannikolle, Ghanaan, Madagaskariin, Seychelleille ja Mauritiuksen saarelle sekä investoinut epäsuorasti Keniaan ja Senegaliin. Näiden investointien avulla kohdemaihin on luotu yli 40 000 uutta työpaikkaa, ja niillä on tuettu teknologiansiirtoa.

3.5 EU on niin ikään ottanut käyttöön tullietuusjärjestelmän GSP+ laajentaakseen suotuisia kauppaehtoja niin, että ne kattavat Keski- ja Etelä-Amerikan maat, ja on alkanut soveltaa kalastustuotteisiin 0 %:iin alennettua tullia. Unionin investoinnit ovat päättyneet muun muassa Ecuadoriin, El Salvadoriin, Guatemalaan, Brasiliaan (yleisen tullietuusjärjestelmän piiriin kuuluvat maat tai kolmannet maat, joista peräisin oleviin säilykkeisiin sovelletaan 24 %:n tullia) ja Chileen (EU:n kanssa tehdyn vapaa-kauppasopimuksen puitteissa) sekä epäsuorasti Kolumbiaan ja Venezuelaan. Niillä on autettu säilyttämään kaikki tonnikalateollisuuden välittömästi liittyvät 50 000 työpaikkaa.

3.6 Näiden sopimusten ansiosta unionin yritykset ovat siirtäneet osan aluksistaan unionin ulkopuolisiin maihin Afrikkaan, Etelä-Amerikkaan ja Oseaniaan, ja ne purjehtivat sellaisten maiden lipun alla, jotka EU on määritellyt etuuskohtelun ansaitseviksi kumppaneikseen ja joissa se suosittelee yrityksiä liittymään niissä sijaitseviin yrityksiin tai muodostamaan niiden kanssa yhteisyrityksiä.

3.7 Osa unionin trooppisen laivaston pyytämästä 400 000 tonnista puretaan aluksilta ja jalostetaan näissä unionin ulkopuolisiin maihin rakennetuissa tehtaissa. Satamassa vallitsee näin korkea työllisyysaste, aluksilta puretusta tai alukselta toiseen siirretystä kalasta maksetaan satamamaksuja, alukset täydentävät varastojaan näiden unionin ulkopuolisten maiden eri satamissa ja edistävät näin tuntuvasti niiden kehitystä.

3.8 Kun tonnikalasektoria tarkastellaan kokonaisvaltaisesti, voidaan todeta, että laivasto ja jalostusteollisuus ovat kehittyneet yhdessä ja ne ovat luoneet ainoan unionin kalastussektorin, jolla on valtakunnan ja ammattialan rajat ylittävä rakenne, koska unionissa tällä elinkeinosektorilla työskentelevillä on ajettavanaan runsaasti yhteisiä etuja. Kuten edellä todetaan, unionin tonnikalasektori on tehnyt joukon investointeja ja synnyttänyt taloudellista toimintaa kolmansiin maihin noudattaen näin suuntaviivoja, jotka unioni on laatinut EU:n tullietuusjärjestelmien piiriin kuuluvia maita varten.

4. EU:n trooppisen tonnikalalaivaston haasteita

4.1 Unionin tonnikalalaivaston ja -teollisuuden tärkein haaste on eriarvoinen kilpailuasema verrattuna muihin toimijoihin, jotka ovat asettaneet kasvutavoitteensa Euroopan markkinoille, joilla kulutetaan 50 % maailman (EU:n ja kolmansien maiden) trooppisen tonnikalan säilyketuotannosta.

4.2 Maailmassa tuotetaan tonnikalasäilykkeitä suunnilleen 1 600 000 tonnia, joista EU tuottaa noin 330 000. ⁽²⁾

4.3 Unionin tonnikalalaivaston tärkeimpiä kilpailijoita ovat nuotta-aluksilla tonnikalaa pyytävät aasialaislaivastot, jotka kalastavat maailman runsaimmilla apajilla Tyynellä valtamerellä. Sieltä pyydetään yli 60 % maailman trooppisista tonnikaloista. Nämä laivastot toimittavat raaka-ainetta pääasiassa trooppisen tonnikalan suurimmalle jalostusalueelle eli Thaimaan, Filippiinien ja Indonesian muodostamalle kolmiolle. Niiden heikompilaatuiset tuotteet ovat hintansa vuoksi erittäin kilpailukykyisiä Euroopan markkinoilla, joilla niiden osuus on jo 35 %, vaikka ne maksavat 24 %:n tuontitullia.

4.4 Myös tonnikalatuotteiden jalostussektorilla on unionin ulkopuolisten muiden kuin AKT- tai GSP+-maiden kanssa samankaltaisia kilpailukyvyyn menetykseen liittyviä ongelmia kuin edellä esitetyt laivastojen ongelmat. Useimmissa tapauksissa huokeamman raaka-aineen osto, kevyempi verotus, erilaiset palkkakustannukset ja työtekijöiden sosiaalikulut sekä valmistettujen tuotteiden vähäisemmät terveystakuut ovat näkökohtia, jotka epäilemättä alentavat tuotantokustannuksia ja antavat mahdollisuuden myydä tuontituotteita halvemmalla kuin unionin tuotteita.

4.5 Maailmassa on ylipäätään kaksi erilaista tonnikalan tuotantojärjestelmää. Toinen on unionin laivaston edustama järjestelmä eli unionin investoinnit kolmansiin maihin (AKT tai GSP). Se toimittaa raaka-ainetta Euroopan tai AKT- ja GSP-maiden jalostusteollisuudelle ja noudattaa mahdollisimman tiukkoja työsuojelua, sosiaalista suojelua, elintarviketurvallisuutta, ympäristönsuojelua ja vastuulliseen kalastukseen liittyvien edellytysten täyttämistä koskevia vaatimuksia. Toinen, laajentumassa oleva järjestelmä on sellaisten laivastojen ja sellaisen teollisuuden edustama järjestelmä, jossa ei juuri huolehdita kestäväydestä ja jonka sosiaaliset, työelämän ja terveysvaatimukset ovat hyvin alhaiset.

4.6 AKT- ja GSP-maiden pääseminen EU:n etuuskohtelujärjestelmän piiriin edellyttää liittymistä tiettyihin kansainvälisiin yleissopimuksiin, joilla säännellään kaikkia edellä mainittuja näkökohtia. Samalla tavoin myös muille maille, jotka tuovat tuotteitaan EU:hun, olisi asetettava markkinoillepääsyn ehdoksi samat vaatimukset, mikä takaisi oikeudenmukaisen kilpailun unionin tuotannon kanssa ja unionin etuuskohtelua nauttivien kumppaneiden kanssa.

4.7 Toinen Euroopan tonnikalanpyynnin säilymistä uhkaava tekijä on tonnikalan maailmanmarkkinoiden herkkää tasapainoa

säätävän unionin lainsäädännön muuttaminen. Tällä lainsäädännöllä on ollut talouskumppanuussopimusten välityksellä keskeinen asema suunnattaessa unionin tonnikalasektorin investointeja ja kehittämistä EU:n ensisijaisiksi kumppaneiksi nimeämiin maihin.

4.8 Edellä mainittuja kehittämissuhteita, jotka ovat osoittautuneet tonnikala-alalle erityisen tuloksellisiksi, uhkaavat WTO:ssa käytävät neuvottelut, vapaakauppasopimusten yhteydessä EU:n mahdollisesti käymät neuvottelut muiden maiden ja maaryhmittymien kanssa sekä alkuperäsäntöihin hiljattain tehty muutos ⁽³⁾, jolla Papua-Uuden-Guinean ja Fidzin tuotteille myönnetään yleisalkuperäasema.

4.9 Sekä WTO:n että kahdenvälisen neuvottelujen puitteissa tonnikala-alan suurin riski on tullien poistaminen tonnikalajalosteilta. Kokonaisena pakastettu tonnikala on yli 30 vuoden ajan ollut täysin vapautettu tulleista (nollatulli) pyrittäessä takamaan unionin jalostusteollisuuden raaka-ainetoimitukset. Tämä merkitsee sitä, että EU:n laivaston on kilpailtava avoimesti muiden laivastojen kanssa, jotka tuovat Euroopan markkinoille kokonaisena pakastettua tonnikalaa. Tonnikalajalosteiden tullivapauden jatkaminen saisi ainoastaan aikaan unionin teollisuuden asteittaisen rappeutumisen ja hävittäisi työpaikkoja sekä taloudellista toimintaa muita huokeammin kustannuksin toimivien ulkomaisten kilpailijoiden hyväksi.

4.10 Yleisalkuperäaseman myöntäminen Tyynenmeren talouskumppanuussopimuksen puitteissa Papua-Uuden-Guinean ja Fidzin tuotteille muuttaa maailman tonnikalamarkkinoiden tasapainoa, millä on katastrofaalisia vaikutuksia unionin sekä muiden AKT- ja GSP-maiden teollisuudelle. AKT- tai EU-alkuperävaatimuksen poistaminen Papua-Uudessa-Guineassa tai Fidzillä jalostetulta tonnikalalta, jotta siihen voidaan soveltaa unionin markkinoilla nollatullia, on saanut tärkeimmät – enimmäkseen aasialaiset – kilpailijat liikkeelle, ja ne ovat ryhtyneet rakentamaan uusia käsittelylaitoksia Papua-Uuteen-Guineaan.

4.11 Edellä mainitulla myönnytyksellä EU edistää jo sinänsä rajallisten Tyynenmeren tonnikalavarojen liikakalastusta. Yritykset, joiden tuotteet pääsevät tullitta unionin markkinoille, ovat sitä paitsi etupäässä aasialaisyrityksiä, joita kannustetaan lisäämään säilykkeiden tuotantokapasiteettia markkinoilla, joilla hinnat ovat ylitarjonnan vuoksi pohjalukemissa. Unionilla on Länsi- ja Keski-Tyynellämerellä vain neljä tonnikala-alusta, koska Papua-Uuden-Guinean johtamaan *Forum Fisheries Agency*n kuuluvat maat ovat ilmaisseet tämänsuuntaisen poliittisen tahdon.

⁽²⁾ FAO 2007.

⁽³⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 1528/2007, annettu 20 päivänä joulukuuta 2007, talouskumppanuussopimukset vahvistavissa tai niiden vahvistamiseen johtavissa sopimuksissa määrättyjen järjestelyjen soveltamisesta Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän (AKT) tietyistä valtioista peräisin oleviin tuotteisiin, liitteessä I oleva 4 artiklan 3 kohdan a alakohta.

4.12 Myönnytys on muille AKT- ja GSP-maille kilpailuhaitta, koska se antaa Papua-Uudelle-Guinealle ja Fidzille ainutlaatuisen edun niiden saadessa huokeaa raaka-ainetta: ensiksi mainittujen maiden on noudatettava alkuperäsääntöjä ja jälkimmäisten ei. Se voi myös merkitä eräänlaista tapaa pestä laittomasta kalastuksesta peräisin olevat tuotteet.

4.13 Toinen unionin trooppisen tonnikalalaivaston edessä oleva haaste on kalastuskumppanuussopimusten verkoston säilyttäminen. Tämä verkosto on ensisijaisen tärkeä, koska se takaa unionin laivastolle pääsyn laajasti vaeltaviin kalavaroihin maailmassa ainutlaatuisissa puitteissa, joille on ominaista oikeusvarmuus ja avoimuus. Trooppista tonnikalaa esiintyy eri paikoissa eri ajankohtina, eivätkä sen liikkeet noudata kiinteää järjestystä. Siksi tonnikalalaivaston toiminta edellyttää mahdollisimman monia kalastussopimuksia kaikilla kolmella suurella valtamerellä.

4.14 Atlantilla tonnikalaa pyytävillä pakastealuksilla on tällä hetkellä huutava pula pyyntiluvista muun muassa siksi, että sopimuksia on viime vuosina tehty aiempaa vähemmän, ja erityisesti Intian valtamerellä harjoitettavan merirosvouksen vuoksi, mikä on saanut eräät kyseisellä alueella kalastavat alukset hakeutumaan turvaan Atlantille, jossa turvallisen kalastuksen harjoittamiselle on vielä jonkinlaiset vähimmäisedellytykset. Niinpä EU:n onkin välttämättä pyydettävä rantavaltioita laajentamaan lupakiintiöitä kaikissa Atlantin kalastuskumppanuussopimuksissa, mikäli kalavarojen tila käytettävissä olevien parhaiden tieteellisten tietojen perusteella sallii pyyntiponnistuksen lisäämisen.

4.15 Koska lisäpyyntilupien saaminen saattaa viivästyä enemmän kuin on toivottavaa, kun asian käsittely ei riipu yksinomaan EU:sta, ETSK ehdottaa, että harkitaan viipymättä mahdollisuutta poiketa kalastuskumppanuussopimusten yksinoikeuslausekkeesta (joka estää eurooppalaisia varustamoja saamasta yksityisiä pyyntilupia kalastuskumppanuussopimusten piiriin kuuluvissa maissa) siten, että unionin laivastolla on mahdollisuus saada yksityisiä pyyntilupia, mikäli kalavarojen tila saatavissa olevien parhaiden tieteellisten tietojen perusteella sallii kalastuksen.

4.16 Trooppinen tonnikalalaivasto katsoo, että neuvoston vuonna 2004 tekemien päätelmien mukaisesti unionin on vakiinnutettava kalastuskumppanuussopimusten verkoston merkitys YKP:tä uudistettaessa ja ryhdyttävä jälleen laajentamaan sopimusverkostoa kunkin valtameren tärkeimpiin maihin neuvotelmalla uusia sopimuksia esimerkiksi seuraavasti:

— Atlantilla Senegalin, Guinea Conakryn, Sierra Leonen, Liberialin, Ghanan, Päiväntasaajan Guinean ja Angolan kanssa

— Intian valtamerellä Kenian, Tansanian, Mosambikin kanaalissa sijaitsevien Ranskalle kuuluvien saarten, Brittiläisen Intian valtameren alueen ja Jemenin kanssa

— Tyynellämerellä Ecuadorin, Kolumbian, Perun, Panaman ja Costa Rican kanssa sekä tekemällä alueellisen sopimuksen *Forum Fisheries Agency*n kanssa.

4.17 Unionin trooppinen tonnikalalaivasto katsoo toisaalta, että EU:n on osallistuttava edelleen tonnikalojen alueellisten kalastusjärjestöjen toimintaan ja näytettävä nykyiseen tapaan (tonnikalalaivastonsa käyttäytymisen turvin) esimerkkiä vastuullisesta kalastuksesta.

4.18 EU on Japanin ja Korean kanssa ainoa sopijapuoli, joka on jäsenenä kaikissa neljässä tonnikalojen alueellisessa kalastusjärjestössä (ICCAT, IOTC, IATTC, WCPFC). Unionilla on oltava välineet, joilla se voi johdonmukaisesti ja objektiivisesti edistää vastuullisen kalastuksen periaatteita.

4.19 ETSK katsoo, että EU:n olisi tuettava mahdollisimman yhtenäistä ja yhdenmukaista maailmanlaajuisia kalastushoitojärjestelmää. Tämä vastaisi selkeästi todellisuutta, jossa markkinat ovat kaikilta osin maailmanlaajuiset, kuten trooppisen tonnikalan markkinat. Samalla olisi tutkailtava mahdollisuutta perustaa kansainvälinen elin hallinnoimaan maailman tonnikalanpyyntiin liittyviä laaja-alaisia kysymyksiä. Tällainen globaali kalastushoitojärjestelmä on alkanut hahmottua Koben prosessissa tarkistettaessa tonnikalojen alueellisten kalastusjärjestöjen toimintaa.

4.20 Intian valtamerellä harjoitettavan merirosvouksen osalta unionin tonnikalalaivasto ilmaisee olevansa erittäin huolissaan siitä, että hyökkäyksiä on vuosina 2009 ja 2010 alettu tehdä tonnikala-aluksia vastaan; hyökkäyksiä tehdään yhä kauempana Somalian aluevesistä, muutamit tuhannenkin meripeninkulman päässä Somalian rannikosta ja jopa Seychellien ja muiden rantavaltioiden (Kenian ja Tansanian) talousalueilla.

4.21 Tonnikalalaivasto on erityisen herkkä merirosvojen hyökkäyksille. Jatkuvasti purjehtivista kauppa-aluksista poiketen tonnikala-alukset pysyttelevät saalista pyytäessään paikallaan kahdesta kolmeen tuntiin verkko veteen laskettuna, mikä lisää riskiä siitä, että merirosvot hyökkäävät ja nousevat alukselle. Merirosvojen nousua alukselle helpottaa lisäksi alusten matala varalaita ja peräramppi.

4.22 Tämän vuoksi on kiireellisesti muutettava operaatio Atalantan (10. marraskuuta 2008 hyväksytty neuvoston yhteinen toiminta 2008/851/YUTP Euroopan unionin sotilasoperaatiosta, jolla osallistutaan merirosvouksen ja aseellisten ryöstöjen ehkäisemiseen ja torjuntaan Somalian rannikkovesillä) toimeksiantoa.

Siinä tulisi mainita erityisesti Intian valtamerellä kalastavan tonnikalalaivaston suojeleminen häirinnän sekä Playa de Bakion (2008) ja Alakranan (2009) tapausten kaltaisten kaappausten estämiseksi.

4.23 Atlantin lisenssien vähyyden sekä Tyynenmeren alueellisten kalastusjärjestöjen omien kiintiöjärjestelmien johdosta eurooppalaisilla tonnikalanpyytäjillä on nykyisin suuria vaikeuksia siirtyä Intian valtamereltä muille valtamerille. Sitä paitsi monet varustamojen, säilyketehtaiden ja alusten käyntisatamien työntekijät ovat riippuvaisia Intian valtamerellä kalastavan tonnikalalaivaston toiminnasta, joten toiminnan lakkauttaminen veisi mennessään lukuisia työpaikkoja sekä EU:sta että Seychelleiltä, Madagaskarista, Keniasta, Mauritiuksesta jne.

4.24 Tässä haasteita, jotka liittyvät EU:n trooppisen tonnikalalaivaston sekä tonnikalan jalostus- ja säilyketeollisuuden vaikuttamiseen ja säilyttämiseen kaikkialla maailmassa. Niistä ei koidu menoja Euroopan kalatalousrahastolle, ja ne kaipaavat vain EU:n poliittisia päätöksiä.

Bryssel 15. syyskuuta 2010

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja*
Mario SEPI
